

SUSR23

Sexualitet, samtycke och relationer årskurs F-6

Ellinor Isfors
Leg psykolog
sexualupplysare

ISFORS
PSYKOLOGI AB

ISFORS
PSYKOLOGI AB

Barns sexualitet

Barns sexualitet ska värnas av vuxenvärlden, det vill säga både skyddas och ges utrymme att utvecklas.

V Ä R D E G R U N D

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.

V Ä R D E G R U N D

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

L Ä R O P L A N E N

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande i utbildningen får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom **främja alla elevers hälsa och välbefinnande** samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val.

L Ä R O P L A N E N

Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar
förståelse för egna och andras rättigheter
och förmedla betydelsen av att sexualitet
och relationer präglas av samtycke.
I utbildningen ska maktstrukturer
kopplade till kön och hedersrelaterat våld
och förtryck kritiskt granskas.

L Ä R O P L A N E N

Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.

L Ä R O P L A N E N

Rektorn har fått ett tydligare ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

”Ska skolan alltså börja undervisa sjuåringar i samlagslära?!”

På sina ställen finns det missuppfattningar/moralpanik kring och/eller rädsla för att prata med yngre barn om sex, kroppen och relationer.

Kanske inte alltid inom själva skolan men förmodligen hos en del föräldrar och garanterat i samhället i stort.

Att undervisa även de yngre eleverna i sexualitet, samtycke och relationer förbättrar sexuell hälsa och förebygger övergrepp (både risken att bli utsatt och risken att utsätta andra) genom att:

- ge eleverna ett språk kring sex och samtycke
- göra dem medvetna om vad vuxna/andra barn får och inte får göra
- ge information om hur man ber om hjälp/berättar
- ge kunskap om tidiga gränsöverskridanden

Undervisning om sexualitet, samtycke och relationer oavsett årskurs

Viktigast av allt:
det är ett kunskapsämne
som alla andra och ska hanteras
med samma grad av
professionalism

Illustration: Tove

Undervisning om sexualitet, samtycke och relationer oavsett årskurs

- Inte vara privat
- Samtal med hög delaktighet
- Verklighetsnära, uppdaterad
- Icke-dömande

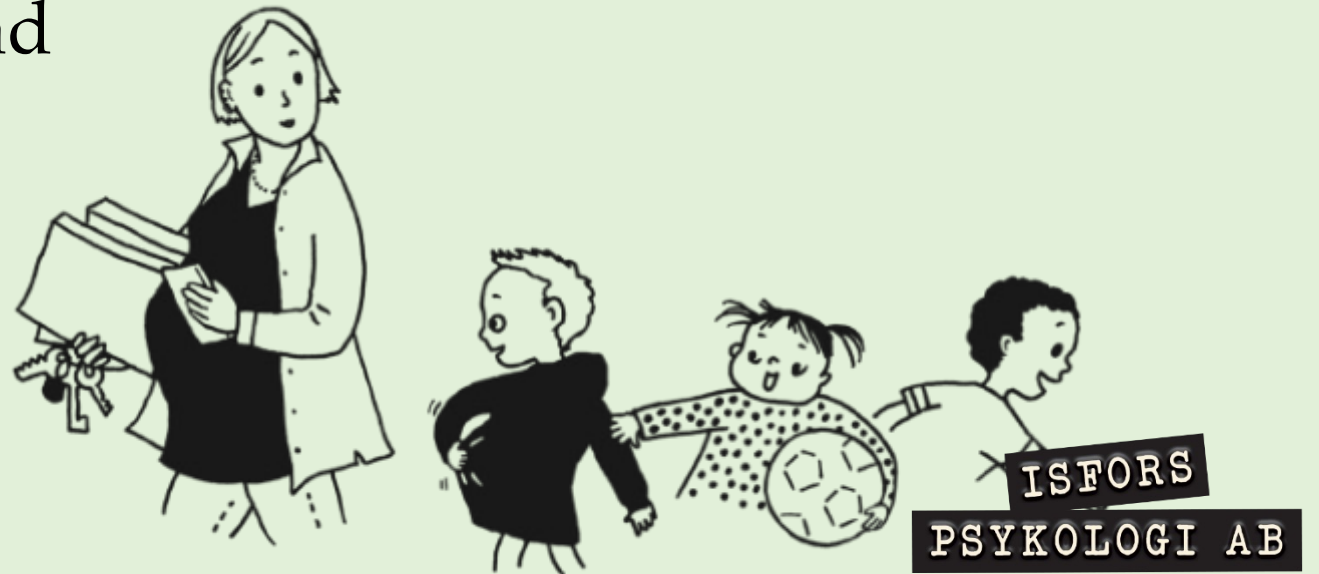

Illustration: Erika Eklund Wilson

Undervisning om sexualitet, samtycke och relationer även på fritids

Spel med anpassade frågor,
gärna döpt efter skolan.
ex: "Lillbäcksspelet"

Illustration: Erika Eklund Wilson

Undervisning om sexualitet, samtycke och relationer oavsett årskurs

- Ge färdigheter
- Börja i tid
- Diskutera värderingar
- Främjandeperspektiv
- Var kan man få hjälp? Hänvisa!

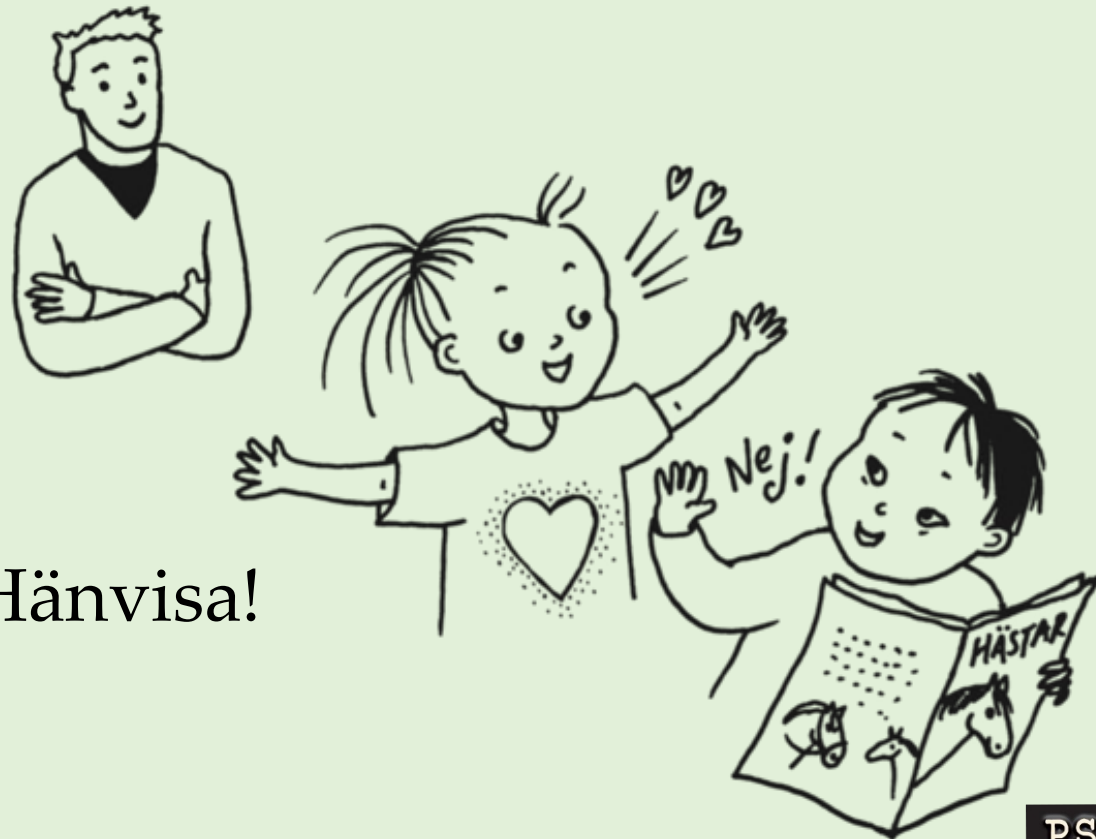

Illustration: Erika Eklund Wilson

Bra frågor att börja med

Läskiga saker på nätet

Familjer

Puberteten

Hur barn blir till

Respekt mellan elever

Pussar och kramar

Olika sorters kärlek

Integritet

Könsidentitet

Vänskap

fotboll solen min hund familjen min kompis sommarlov morfar
NÅGON/NÅGOT MAN KAN ÄLSKA
 man kan att bada min katt landet
 vara kär i nån glass mamma

Illustration: Erika Eklund Wilson

Startpunkt: Ja- och nejsignaler

- Ja:
- Säger "ja"
- Nickar
- Ler
- Reser sig upp/följer med
- Kommer med egna förslag, bygger vidare på idén.
- Nej:
- Säger "nej"
- Säger "jag vet inte..."
- Säger ingenting
- Sitter kvar
- Armarna i kors
- Tittar bort

Progression

Första skolåren: Ja- och nejsignaler

Åk 6: Samtycke, goda kunskaper om kroppen, var kan man få hjälp

Åk 9: Mångfacetterade, insiktsfulla diskussioner/analyser av **sexuellt välbefinnande**

ISFORS

PSYKOLOGI AB

Startpunkt: Rita en familj

Alla barn ritar en familj.

Bekräfta de olika familjekonstellationerna, diskutera t.ex.:

Hur stora kan familjer vara? Hur små kan de vara? Hur ska det vara i en familj?

Sätt upp bilderna på väggen.

Progression

Första skolåren: rita en familj

Åk 6: Genomgång av alla begrepp i HBTQI+, medvetna val av litteratur, filmer mm

Åk 9: Mångfacetterade, insiktsfulla diskussioner/analyser av **olika sexuella identiteter och preferenser**

Startpunkt: Läskiga saker på nätet

Vad kan man se för läskiga saker på nätet?

Vad ska man göra om man sett något läskigt?

Om något barn tar upp porr/sex, säg:

”Det finns saker på nätet som vuxna gjort för att andra vuxna ska kunna titta på det. Mycket av det kan vara svårt att förstå, en del kan vara läskigt – både för barn och vuxna-, en del kan till och med vara olagligt”

ISFORS

PSYKOLOGI AB

Progression

Första skolåren: läskiga saker på nätet

Åk 6: olika sorters undervisning om normer, könsnormer, granska media och bilder

Åk 9: Mångfacetterade, insiktsfulla diskussioner/analyser av **pornografi**

Startpunkt: Föräldrarollen

Hur ser föräldrars uppdrag ut?

Vad får de bestämma?

Vad får de inte bestämma?

Vad får de inte göra?

Vad är bra med föräldrar?

Vad kan vara jobbigt?

Progression

Första skolåren: föräldrarollen

Åk 6: genomgång av barnkonventionen, föräldrars ansvar

Åk 9: Mångfacetterade, insiktsfulla diskussioner/analyser av **hedersrelaterat våld och förtryck**

Startpunkt: vänskap och svartsjuka

Hur är en bra kompis?

Vad är svartsjuka?

Vad är avundsjuka?

Vad får kompisar bestämma och inte?

Kompisar kan ibland vara kontrollerande, vad betyder det?

ISFORS

PSYKOLOGI AB

Progression

Första skolåren: vänskap och svartsjuka

Åk 6: Hur ska det vara i en familj? Vem kan hjälpa om det inte är så?

Åk 9: Mångfacetterade, insiktsfulla diskussioner/analyser av **destruktiva relationer**

ISFORS

PSYKOLOGI AB

Tack!

Hoppas att ni fått med er det ni hoppades på.

Om inte, tipsa mig gärna om vad som fattades.

Kontakt: ellinor@isforspsykologi.se